

Lúčna

Pri 90. výročí založenia GOPR-u jednou z aktivít bolo vracať sa po stopách svojich predchodcov. Do programu bola zaradená jedna z najťažších akcií vo všetkých záchranných systémoch v Európe. Táto sa konala na sklonku druhej svetovej vojny 11.-12. februára 1945, keď bolo treba zachrániť a previesť do bezpečia štyroch ťažko ranených partizánov zo zrubu pod Salatínom, do už oslobodeného Zakopaného. Záchrannú akciu úspešne zvládli štrnásť záchrancovia GOPR-u za 35 hodín. Toto poslanstvo sa zachovalo a po dohode vedenia TOPR-u soseniormi TOPR-u v spolupráci s oblastným výborom HS Západné Tatry-sever,

Členovia TOPR-u boli veľmi prekvapení, keď videli že skoro všetci prišli oblečení v krojoch a na lyžiach z pred päťdesiatych či šesťdesiatych rokov. Potom sa spoločne spustili k múzeu v Chocholovskej doline. Tu zožali ďalší obdiv a uznanie od všetkých prítomných, že takto oživil program stretnutia.

V popoludňajších hodinách prišli aj seniori HS. Po prezretí si múzea, ktoré bolo postavené z vďaky a pre spomienku hrdinkej záchrannej akcie a vyčerpávajúcej prednáške bývalej pracovníčky TOPR-u, sme sa všetci stretli v Chocholovskej chate, ktorá bola pripravená na toto stretnutie.

sa uskutočnilo prvé stretnutie na Zverovke 12.2.2000. Od tohto dátumu sa pravidelne každý rok stretávajú členovia a seniori TOPR-u s členmi a seniormi HS Západné Tatry-sever, jeden rok na Zverovke a ďalší v Chocholovskej doline. Nebolo to ináč ani tento rok, keď skupina trinástich členov HS išla Látanou dolinou na Lúčnu. Tu na nich už čakali členovia TOPR-u. Po krátkom zvitani, podaním rúk a priateľským objatím sa pohostili kalíškom Hafirovice.

Na úvod všetkých privítal náčelník TOPR-u Ján Kríštof a za seniorov Ján Krupszki. Za horskú službu Roháče prehovoril Ing. Juraj Majerčák.

Družná debata pokračovala do večerných hodín. O dobrú náladu sa starali hostitelia a hlavne poľsko-slovenská ľudová hudba. Čas veľmi rýchlo ubehol a hoci veľmi neradi, nastal čas lúčenia, ale aj túžba opäť sa stretnúť o rok na Zverovke vo februári 2006.

Stano Jandura

Náši jubilanti

Stanislav Jandura	60 rokov
Milan Mikláš	60 rokov
Stanislav Gejdoš	50 rokov
Peter Schnierer	50 rokov
Marián Harmata	50 rokov

V minulom roku, v roku 2004 sme si viacerými podujatiami pripomenuli a zároveň patrične oslávili 50-te výročie existencie našej oblasti. Za takpovediac životom každej organizácie, i tej našej, vždy stoja konkrétni ľudia. Je dobrým zvykom pripomenúť si i osobné jubileá ľudí, ktorí sa už dnes výraznou mierou podpísali pod históriu horskej služby v Roháčoch.

V roku 2005 oslávili 60 rokov Stanislav Jandura a Milan Mikláš, 50 rokov Gejdoš, Harmata Marian a Schnierer Peter. Vždy nadšený a zapálený pre dobrú vec, s ochotou venovať desiatky, či stovky hodín nezištným a humánnym činnostiam. Tak by sme mohli stručne charakterizovať vyššie menovaných pánov.

Zámerné spomínam nezištným a humánnym činnostiam, pretože okrem horskej služby, kde mená ani jedného z nich sa nestratia ani v celoslovenskom meradle, ich spája aj spoločné pôsobenie pri mnohých zimných športových

podujatiach v Zuberici a Stanislav Jandura spolu so Stanislavom Gejdošom za posledné 2 desiatky rokov spoluorganizovali množstvo slovenských pretekov v rôznych regiónoch.

Stanislavovi Jandurovi patrí osobitne i poďakovanie za roky 1994 - 2003, kedy ako predseda dobrovoľníkov v Oblasti horskej služby Západné Tatry - sever a člen Rady horskej služby na Slovensku, pozitívne výraznou mierou ovplyvnil dianie v horskej službe.

S poďakovaním za ich doterajšiu prácu a želaním úspechov v každom ich konaní, v osobnom živote i pracovnom, k životným jubileám Stanislavovi Jandurovi, Milanovi Miklášovi, Stanislavovi Gejdošovi, Marianovi Harmatovi a Petrovi Schniererovi gratulujú kolegovia z horskej služby z Roháčov.

Juraj Majerčák

Turnaj Horských služieb

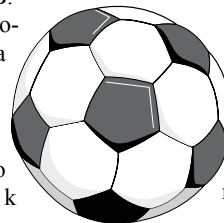
Tak ako každoročne, tak aj tento rok sa konal futbalový turnaj HORSKÝCH SLUŽIEB.

Tento rok organizovanie turnaja mala na starosť HS Beskydy z Moravy. Futbalové ihrisko, ako aj celý areál bol veľmi pekný, čo malo nabudieť mužstvá k dobrým výkonom.

Turnaja sa zúčastnili nasledovné mužstvá:

- HS Beskydy
- HS Jasná
- HS Západné Tatry sever
- HS Západné Tatry juh sa nezozbierali a turnaj neabsolvovali. Konečné poradie mužstiev bolo nasledovné:

1. HS Beskydy
2. HS Západné Tatry sever
3. HS JASNÁ

Po turnaji nasledoval gulášik a občerstvenie pri spevoch všetkých prítomných. Už teraz sa tešíme na budúci turnaj, ktorý bude poriadat' naša oblasť.

Martin Filek

Spravodaj HS Západné Tatry vydáva oblastný výbor HS Západné Tatry - Roháče. Úprava Vlado Žuffa, Marcel Pardek. Foto: Vlado Žuffa. Neprešlo jazykovou úpravou.

ČINNOSŤ HS V ROKU 2005

Zimná sezóna 2004/2005

V zimnej sezóne 2004/2005 sme slúžili na zjazdových tratiach v lyžiarskom stredisku Spálená. V pracovných dňoch slúžili profesionáli HZS, cez víkendy dobrovoľní členovia HS.

V terénoch mimo zjazdových tratí bol viackrát vyhlásený 3.a 4.stupeň lavínového nebezpečenstva. Na nepriaznivé snehové podmienky doplatil mladý slovenský skialpinista, ktorý v januári zahynul v lavine v Žiarskej doline.

Letná sezóna 2005

V letnej sezóne slúžili cez víkendy na Zverovke a v teréne dvaja dobrovoľníci a jeden čakateľ. Začiatok leta bol pre záchránarov pokojný, viac roboty začala od konca júla. Zahynuli dvaja turisti - jeden pri 100-metrovom páde z Prvej Kopy, druhý pri páde z Prostredného grúňa pod Smutné sedlo. Bolo viacero pátracích akcií a doprevádzaní turistov, ktorí neodhadli čas zotmenia a bez svetla žiadali HS o pomoc pri zostupe.

Školenia

V zime sa uskutočnilo jedno preškolenie v Salatínskej doline, zamerané na lavínovú problematiku a zdravotnú záchranu na zjazdovke. V lete sa uskutočnila kondičná túra: Látaná dolina - O. Roháč - Smutné sedlo - Bývalá Ťaľ. chata. V októbri bol nácvik evakuácie z lanovky. Letný základný kurz majú úspešne za sebou traja čakatelia, čaká ich zimný kurz v apríli 2006.

- Asistencie pri športových podujatiach
- Štefánský výstup
- Zverovka-Lúčna-po stopách poľ. záchránarov
- Krivská podkova
- Športové hry Doprastava
- Goralský klobúčik
- Sviatok hôr na Zverovke
- Deň hôr-Sedlo pod Osobitou
- Stretnutie na Lúčnej
- Pietna spomienka v Žiarskej doline

Záchranná činnosť

- 2.1.2005-pátranie v Smutnej doline
- 17.1.2005-pátranie v Láтанej doline
- 4.6.2005-pátranie po sl. turistoch na hrebeni Roháčov
- 5.7.2005-ošetrovanie a transport z Roh. vodopádu
- 30.7.2005-transport turistky vrtuľníkom z Baníkovského sedla
- 4.8.2005-nočné pátranie a doprovod českých turistov v Spálenej doline
- 18.8.2005-nočné pátranie v Spálenej doline
- 27.8.2005-nájdenie a transport mŕtveho čes. turistu spod 1. kopy
- 7.9.2005-pátranie a transport vrtuľníkom v Jamnickej doline (slov. turista)
- 13.9.2005-nájdenie a transport mŕtveho poľského turistu spod Smutného sedla do Žiarskej doliny
- 19.9.2005-pátranie a transport vrtuľníkom z Baníkovského sedla (poľ. turistka)
- 29.9.2005-nočné pátranie po čes. turistovi v Smut. Spálenej, Láтанej dol. a okolo Roh. plies
- 2.10.2005-ošetrovanie a transport poľ. turistky 9 úrazy a obeť

Smrteľné úrazy	3
Ťažké úrazy	17
Ľahké úrazy a úrazy stred.rozsahu	132
Zásah vrtuľníkom	16

Aktuálne

Vážení kolegovia, priatelia.

V pôsobení oblasti Horské služby na Slovensku Západné Tatry - sever uplynul rok 2005. Podobne ako v minulých obdobiach, tiež dnes i takouto formou hodnotíme uplynulých dvanásť mesiacov. O záchranných akciách či športových podujatiach vypovedajú niektoré z ďalších článkov. Mne dovoľte krátke zhodnotenie uplynulého roku z pohľadu človeka, ktorý sa za našu oblasť zúčastňuje na Radách Horské služby na Slovensku. Celoslovenskej organizácii Horské služby na Slovensku sa v uplynulých rokoch s mnohými ťažkosťami, ale predsa darí zabezpečovať finančné prostriedky na činnosť jednotlivých oblastí. Prebehlo vybavenie členov oblastí jednotným oblečením, skialpinistickou výstrojou, staršími motorovými vozidlami. Pravdou je, že vždy podľa kľúča, kedy niektoré oblasti majú pocit krivdy voči iným. Každopádne isté pozitíva sú tu nepopierateľné. Problematickou oblasťou života dobrovoľných členov horskej služby na Slovensku je však predovšetkým ich postavenie v záchranných systémoch v štáte. Existujeme bez zákonnej naviazanosti na štátny rozpočet, kedy charakter našej činnosti, vysokohumánnu a neziskovú, v iných okolitých krajinách jednoznačne zadáva dôvod aspoň na čiastočné financovanie dobrovoľných

záchránarov štátom zo zákona. Situáciu nám neľahčovali ani tí, ktorí by mali rovnako ako i my, snažiť sa vytvárať podmienky pre vzájomnú spoluprácu. Čelní predstavitelia profesionálnej Horské služby. Model, ktorý tu existoval viac než 50 rokov, činnosť profesionálnych záchránarov v prípade potreby dopĺňaná činnosťou dobrovoľných, zákonom 544/2002 Z.z. o Horské záchranné službe bol v mnohých územných oblastiach znefunkčnený. Táto situácia trvá už tretí rok. Je však povzbudivé, že na posledných sedeniach Horské služby na Slovensku s Horskou záchrannou službou z riaditeľa Horské záchranné služby Ing. Jozefa Janigu zazneli veľmi povzbudivé slová, ktorými prezentoval snahu zákonom zjednotiť profesionálnu a dobrovoľnú zložku horskej služby a zároveň riešiť systém financovania. Vývoj v posledných týždňoch potvrdzuje úprimnosť jeho slov. Vážení kolegovia. Či už ďalší vývoj pôjde smerom pre nás prízivným či menej priaznivým, nesmieme sa nechať znechutiť danou situáciou. Naopok, musíme intenzívnejšie pracovať sami na sebe, aby sme boli rovnocennými partnermi profesionálnym záchránarom. Je navyhnutné zodpovedne pristupovať ku povinnostiam,

ZÁCHRANNÉ AKCIE 2005

Smutné sedlo

Smrteľný úraz pod Smutným sedlom V utorok 13. septembra sme mali nácvik ukážok lezenia a záchrany na deň HZS. Tesne pred koncom sme o 16:10 dostali žiadosť o pomoc od poľských mladých turistov, ktorí sa vybrali na turistiku zo Zverovky na Žiarsku chatu cez Smutné sedlo. Zo sedla chodník trochu traverzuje a serpentínami zostupuje do Žiarskej doliny. Tam sa jeden zo štyroch turistov podkol o kameň a následne

sme v smutnom sedle a počujeme prílet vrtuľníka – čo nám všetkým nieje jasné, lebo celou dolinou máme hustú hmlu. Z vysielacky sa dozvedáme že na južnej strane je ešte aká-taká viditeľnosť, čo dovoľuje skúsenému pilotovi manéver vysadenia lekára. Pri pristatnutí je už náš kolega z juhu a po príchode lekára konštatujú smrť. Pripravujeme neobéhoho na transport v podvese pomocou transportnej siete, ale pilot oznamuje že hmla zostupuje, preto

padol na exponovanom mieste, kde už nemohol s ťažkým batohom pád zastaviť. Padal strmým žlabom cca 80metrov a spôsobil si úraz hlavy nezlučiteľný so životom. Jeho priatelia nedidelí kde padol kvôli silnej hmle a tak sa pokúšali na neho volať, ale odpovede sa nedočkali. Strmým zrázom sa zísť k nemu báli a tak zavolali o pomoc. Na miesto hneď vyráža skupina troch a 15 minút za nimi skupina siedmich záchranárov, taktiež skupinky z južnej strany. Cestou žiadame o pomoc aj vrtuľník spoločnosti ATE, ktorý potvrdil prílet ale práve odovzdáva pacienta v Popredskej nemocnici. O 17:35

už nemôže pristáť ani na Terasa a musí sa vrátiť na základňu kým to počasie a západ slnka dovoľuje. Neostáva nič iné len transport pomocou siete a na malej plošinke si postihnutého prekladáme do menej známich nosidiel KONG, ktoré si po pravidelnom sriedení všetci pochvaľujeme. O 19:45 sme na Žiarskej chate a ďalej na autách schádzame na horskú službu, kde odovzdávame svedkov a postihnutého vyšetro-vateľom. Z tejto záchranej akcie si berieme všetci ponaučenie že aj relatívne ľahká túra s chodeckým terénom, môže skončiť katastrofálne.

F. Fukas

Prvá Kopa

Smrteľný úraz na Prvej kope Dňa 27.8.2005 sa skupina českých turistov vybrala na túru cez Banikov a Tri kopy do Smutného sedla. Pri výstupe na Prvú kopy sa jeden z členov ktorý išel sám počmykol a spadol na severnú stranu Roháčov. Úraz nahlásili o 14:15 náhodný turisti, ktorí tento pád videli z Prvej kopy. O 15:00 prišla vrtuľník ATE – Poprad. Po obhliadke postihnutého konštatuje lekár smrť. Vzápätí vrtuľník vyváža dvoch záchranárov, ktorí pripravujú postihnutého k transportu. Medzitým je vrtuľ-

ník odvolaný k inému prípadu, takže postihnutého treba znieť klasicky na nosidlách. Najskôr k Prvému plesu a potom smutnou dolinou k Ťatliakovej chate. Záchranná akcia skončila o 19:30 hod. Zarážajúce je, že totožnosť mŕtvého občana Českej republiky a aj jeho nezvestnosť, nahlásili jeho kolegovia až o 22:00 z chaty v ústi Jaloveckej doliny. Záchranné akcie sa zúčastnili dobrovoľní a profesionálni členovia z oboch strán Západných Tatier.

F. Fukas

Cestou na Symbolický cintorín

Odišiel od nás

Dňa 18.4.2005 zomrel náš najstarším členom. Za dlhoročnú člen horskej služby Anton Halák vo veku 77 rokov. Narodil sa 1. marca roku 1928 v Novom meste nad Váhom. V roku 1956 prichádza do Habovky, kde sa neskôr v roku 1964 oženil a natrvalo usadil.

Do našich radov vstúpil v roku 1957 a patril tak k služobne

obetavú prácu bol odmenený okrem iného v roku 1992 aj čestným odznakom. V pánovi Antonovi Halákovi sme natrvalo stratili ďalšieho človeka, ktorý nezmazateľným spôsobom tvoril históriu našej oblasti.

Juraj Majerčák

Deň HZS

Dňa 17.09.2005, sa u nás v Zuberco uskutočnil deň HZS. Tento deň sa koná každý rok v inej oblasti. Po Vysokých a Nizkých Tatrách prišiel rad na nás. Program začal o 8 hodine ráno, ako sa patrí svetou omšou v Rím. Kat. Kostole v Zuberco. Omšu obetovanú za členou Horskej služby a obeť hôr, celebraval otec biskup Rábek ktorý nás milo prekvapil darom od nášho priateľa, Farára zo Suldeny - p. Hurtona.

Omša bola pre zúčastnených zážitkom, čo potvrdzujú slová našich kolegov evanielikov, ktorí povedali že keby po takej omši neboli už žiadne ukážky lezenia a záchrany, nič by sa nestalo. Program pokračoval raňajkami v Kolibe Josu, kde sme pamiatkami na tento deň obdarovali našich hostí.

Potom sme sa presunuli k cvičnej skale Vápenka. Tu najskôr

minister vnútra Vladimír Palko odmenil dlhoročných pracovníkov HZS, ďalej sa pokračovalo ukázkami dobového a športového lezenia. Zo záchranných prác sme predviedli spust na oceľovom lane s použitím nosidiel UT 2000 a ukážky jaskyniarskej záchranej techniky. Vyvrcholením boli ukážky záchrany s pomocou vrtuľníka MI 117 ministerstva vnútra.

Po ukázkach sme všetkých zúčastnených pozvali na pohostenie. Vydarený aj keď upršaný deň sme zakončili v Kolibe pri Zubercoj muzike.

Myslíme, že sme tento deň pripravili dobre, škoda upršaného počasia, ale aj tak sa tohoto dňa zúčastnilo dosť ľudí. Chceme sa poďakovať všetkým, ktorí sa na tomto dni podieľali prácou, sponzorstvom alebo akýmkoľvek iným spôsobom.

R. Žuffa

Stretnutie na Lúčnej

Druhú júnovú nedeľu sa milovníci folklóru a hôr stretli na Lúčnej. Som rád že sa nám podarilo obnoviť toto pekné podujatie, ktorého sa zúčastňovali osobnosti z obidvoch strán Tatier.

Výborní muzikanti, folkloristi, členovia HS a TOPRu. Počasie nám veľmi neprialo ale aj tak bola na vrchole pekná atmosféra. Sv. omšu slúžil kaplán z Nižnej František Knapík, ktorý takto

oslávil prvé výročie vysviacky.

Po omši doprevádzala spev a tanec goralská muzika z Koscieliska. Zaujímavé je, že prvý krát bolo viac ľudí v krojoch z našej strany. Stretnutia sa zúčastnila aj poľská televízia, ktorá na otázku „Aký má význam takéto stretnutie?“ dostala od väčiny odpoveď: „Uchovanie viery, tradícií a priateľstva medzi ľuďmi bývajúcimi z oboch strán našich hôr.“

Tento rok to bola tiež spomien-

ka na našich kamarátov z TOPRu, muzikantov Mareka Labunowicza, Bartka Olczanského a Simeka Gladczana, ktorí už nie sú medzi nami a tohoto stretnutia sa v minulosti zúčastňovali.

Dúfam že sa stane z toho tradícia a ukážeme rodným a blízkym týchto chlapcov že na nich nezabúdajú ani ich kamaráti zo Slovenska.

R. Žuffa

Sviatok hôr

„Čo Láska vytvorila, to dobrá vôľa nech zachová“. Pod týmto mottom veľkého milovníka prírody dekana Maťašáka, sa v tradičnom termíne na začiatku júla, desiateho v nedeľu, slávil sviatok hôr na poľane Zverovka.

Sláveniu predchádzal sobotňajší výstup k jubilejnému krížu na Zuberco. Hoci počasie nebolo ideálne na turistiku, predsa niekoľký zánietenci vzdali hold prírodným krásam pod krížom pôvodcovi všetkého stvorenstva.

Nedeľné ráno nás počasím veľmi nepotešilo, ale aj dážď patrí ku koloritu hôr a chlapi z firmy Výrmos prístrešok postavili dobre.

Čakali sme do 11⁰⁰ hod , keď sa začala slávnosť Sviatku hôr. Sprievod miništrantov, kňazov s hlavným celebrantom biskupom Mons. Štefanom Sečkom išiel z domu Horskej služby, špalirom tvoreným dobrovoľníkmi HS až k oltáru pod prístreškom na poľane. Pred sv. omšou vnučky chatára Šróbu zaspievali melodické piesne z Roháčov a zaznela báseň od Cyrila Harmatu – Milotínskeho.

Po privítaní hostí a všetkých prítomných Ing. Vladimírom Šiškom sa začala prosebná a zároveň aj ďakovná sv. omša. V milii otec biskup poukázal na potrebu, čo najužšieho spojenia človeka s Bohom, či už pri práci

, alebo oddychu na horách.

Na konci sv. omše otec biskup dostal spomienkový dar na sviatok hôr a to obraz od pani Vojtášakovej-„pohľad z poľany Zverovka na Roháče.“ Pri poďakovaní za dar, otec biskup povedal: „Obraz mi bude pripomínať krásny pohľad na Roháče, no váš ľud spod Roháčov, budem nosiť vo svojom srdci.“ Mariánskymi piesňami sa sv. omša skončila.

Potom vystúpil s príhovorom riaditeľ správy TANAP-u Ing. Tomáš Vančura. Spomenul hlavnú potrebu chrániť si prírodný skvost, akými sú naše Roháče.

Plní krásnych zážitkov a duchovne naplnení, sme sa rozšli s predsavzatím, robiť našu činnosť v horách lepšiu pre bezpečnosť návštevníkov a chránenia stvorenstva

Ján Bistar

